

CAPÍTULOS GRATUITOS

Ho deixo aquí

Josep Maria Antentas Altarriba

PRÒLEG

Vaig conèixer el Josep Maria en un viatge a Eivissa amb la Federació Catalana d'Atletisme el desembre del 2020. Tenint en compte que aquestes ratlles les estic escrivint el mes de març del 2021, es pot dir que fa relativament poc que ens coneixem. Però, com sol passar quan coneixes algú savi amb qui comparteixes gustos i aficions, de seguida vam connectar. O, si més no, aquesta fou la meva sensació.

Diria que no menteixo si dic que és d'aquelles persones que parla molt, però que parla de coses que sap i que sempre són interessants, els típics temes que l'apassionen i que li fan venir una espurna d'il·lusió als ulls. En aquest sentit, doncs, no és del tipus de persones que parlen perquè sí, sinó que ell parla per comunicar, per transmetre, per compartir. I tot això —coneixement, passió, il·lusió, ganes de compartir— és el que ens trobem en aquest recull d'anècdotes i d'experiències que el Josep Maria ens regala. O, com diu ell mateix en el subtítol, de records (i també alguns rècords).

No és casual que hagi format part de les institucions més importants dintre del món de l'atletisme, com la RFEA, els JJ. OO. de Barcelona 92 o, actualment, la FCA. El seu coneixement és un pou sense fons, i un se n'adona quan tot just comença a llegir —o tot just comença a parlar, si el tinguéssiu davant.

En el meu cas, com deia, va ser durant el viatge a Eivissa que me'n vaig adonar. A mi sempre m'han dit que parlo molt, però quan el Josep Maria comença a parlar de tal atleta —noms d'atletes que ni tan sols coneixem, alguns dels quals han sigut brillants en les seves disciplines—, de tal cursa, de tal marca, aleshores és quan comprens que ell és més parlador. Però és un parlador dels que no es fa pesat, dels que enganxa i captiva la teva atenció des del primer moment.

En aquest cas, doncs, us animo a llegir i gaudir d'aquests dotze relats tot imaginant-vos que teniu el Josep Maria al davant i que us va explicant totes aquestes anècdotes de viva veu, amb aquell posat interessant que mostra i aquella mirada d'apassionat de l'atletisme.

ABEL CARRETERO ERNESTO

Corredor de muntanya i coordinador del llibre

ALEXANDRA PANAYOTOU,

LA DONA QUE XIUXIUEJAVA

(I GUANYAVA) ALS CAVALLS

El títol no té res d'original. Com es pot veure, és una adaptació de la pel·lícula de Robert Redford i de la novel·la de Nicholas Evans *The horse whisperer*, que aquí es va anomenar *El hombre que susurraba a los caballos*.

El més original pot ser que en aquest cas el faig servir per explicar una de les moltes singularitats que en el món del córrer ha tingut i té la seva protagonista, l'atleta de llargues distàncies Alexandra (Àlex) Panayotou, nascuda a Dublín (1970), de mare grega i pare grecoxipriota, i durant uns quants anys resident a Catalunya.

L'Àlex el 15 de novembre del 2008 va enfrontar-se a un cavall, en aquest cas, una euga sobre una distància de 125 km, la que hi ha entre els monestirs de Montserrat i Ripoll. No sé si mai abans una dona havia reptat un equí corrent. D'homes, uns quants; Jesse Owens (quatre medalles d'or en els JJ. OO. de 1936) en va ser un.

En la desapareguda revista *Marathon* del febrer del 2009, Àlex responia així a les meves preguntes.

QUÈ ET VA FER COMPETIR

CONTRA UN CAVALL?

Un dia un noi que coneixia i que estava en el món del cavall em va oferir aquesta possibilitat. Un cavall és similar a un atleta de fons: fort, resistent, ràpid i amb una força tremenda. Vaig donar-li voltes a la idea i finalment va tirar endavant, aprofitant la mitja marató de Ripoll i diversos actes que tenien lloc, amb motiu del mil·lenari de l'Abat Oliba.

POTS CONCRETAR EL REGLAMENT DE LA CURSA?

Es tractava d'unir corrent als monestirs de Montserrat i Ripoll. Jo fent-ho a peu i l'amazona Laia Vaqué muntant l'euga Kinette. Uns 125 km de pista forestal amb alguns petits trams d'asfalt.

Vaig sortir a la una de la matinada del 15 de novembre i el cavall ho va fer quatre hores i mitja més tard. A més, com està reglamentat, els cavalls han de fer *vet-stops* de 45 minuts per passar un control veterinari. En total, cinc parades i vuit hores i quart de diferència.

QUIN ERA EL TEU EQUIP DE SUPORT?

L'Eudald Casas, de l'Ajuntament de Ripoll, va ser el planificador, junt amb el seu equip de logística. Per la meva part, comptava amb el recolzament de dos ciclistes: Frank Jensen i Òscar (Oz) Massana amb Miquel Ros i Mar Diestro en un 4 x 4 fent les tasques d'avituallament.

LA NIT ES FA LLARGA CORRENT A PEU?

I pesada. La primera part de la cursa fins a la matinada va ser horrible: fred, fang, bassals amb aigua fins als genolls, les bicis no podien seguir, dolor..., però amb cafè, aigua, entrepans, fruita i els ànims dels companys van passar els quilòmetres. Quan en portava uns 80, a Olost, més o menys, vaig pensar que hi arribaria.

I LA PERSEGUIDORA, LA KINETTE?

Bé. De fet, ella és especialista en raids de llarga distància i la Laia, una excel·lent amazona. A més, hi anava un altre cavall, ja que si per algun motiu l'euga havia de retirar-se, almenys que la competició pogués seguir amb aquest cavall de «reserva» per dir-ho d'alguna manera. Mai em va atrapar, encara que hi va haver un moment que només li portava cinc minuts d'avantatge, però llavors li va tocar un *vet-stop*.

QUAN VAS VEURE

QUE ARRIBARIES PRIMERA?

A partir del quilòmetre 100. Em trobava molt bé. Els darrers 25 van ser molt ràpids. Tant, que l'horari previst era a les 18.22 del dissabte l'arribada del cavall i un minut més tard la meva. La cosa va acabar a les 17.45 per a mi i 10 minuts més tard entraven els cavalls.

AMB 16 HORES I 45 MINUTS CORRENT, PASSEN ALTRES
COSES?

Algunes d'increïbles: quan portava 40 km se'ns va adjuntar un gos blanc, negre i marró; un beagle o snoopy, per entendre'ns. Va estar corrent 80 km al nostre costat. S'alimentava dels nostres entrepans i bevia aigua dels bassals. Va arribar fins les portes de la meta i va desaparèixer discretament. Una cosa inexplicable. Si no fos per les fotos, pensaria que potser ho havia somiat

Més endavant un parell de cavalls pasturant en un tancat van saltar les tanques i van seguir-nos un bon tros. Va ser el gos, el qual vam batejar com a Oliba, qui s'hi va encarar i els va fer fora.

FINS QUAN ET VEUREM EN AQUEST

TIPUS DE REPTES?

A ple rendiment, un parell d'anys més. Ara en tinc 38, però fins als 50 crec que puc anar fent-ho a un cert nivell. Les dones estem particularment dotades per a l'ultrafons: més greix al cos i fortes en la ment.

MES REPTES PER AL FUTUR?

Alguns. Per als propers 27 i 28 de febrer penso unir les maratons de Catalunya del passat amb el present. Correré sense parar des de Palafrugell a Barcelona. Faré el circuit original que varen fer els pioners de la marató els anys 1978 i 1979, per seguir fins a Barcelona i arribar amb el temps just per continuar amb la marató de l'1 de març. Uns 220 km, més o menys.

Aquesta és la reproducció d'aquella entrevista. Quant al proper repte del qual parlava l'Àlex, puc donar fer de la fita. La vaig acompanyar, juntament amb altres, en el trajecte original (42.195 m), corrent de matinada. Jo em vaig parar a Palafrugell a dormir una estona dins del meu cotxe. Ella va seguir Costa Brava avall. Va arribar a Barcelona i va completar la marató oficial amb 4.27.00. En total, 34 hores corrent.

DE PODER SER OLÍMPICA

A LA MATAGALLS-MONTSERRAT

Abans de dedicar-se a les curses de gran fons, fetes per recaptar fons per a fins socials, Alexandra Panayotou va ser una excel·lent corredora de maratons a nivell nacional, i a qui se li va escapar per molt poc, només per un lloc, la possibilitat de ser olímpica en el seva Grècia, al ser quarta en les proves de selecció de marató per als JJ. OO. d'Atenes el 2004. Dues vegades segona al Mount Olympus Marathon, va aconseguir la seva millor marca en la distancia mítica en la marató de Barcelona del 2004, amb 2.48.00, i sent la segona classificada. Llavors jo era el director tècnic de la cursa i recordo que l'Andreu Ballbé (Championship), em va dir: «Tinc una inscripció d'una corredora que posa: nascuda a Dublín, d'origen grec i amb una adreça de Barcelona. Què fem?» La meva resposta va ser: «Posa-la com a grega, que de britàniques ja en tenim moltes.»

Tot i la seva dedicació amb les maratons, mitges maratons i altres curses de menor distància en les quals destacava aquí a Catalunya en la primera part dels anys 2000, l'Àlex és va decantar cap a les ultres. Els resultats no es van fer esperar.

En les edicions del 2006, 2007 i 2008 de la clàssica Matagalls-Montserrat (83 km amb un desnivell de 6000 m i correguts de nit), l'Àlex es classifica com a primera dona, arribant a ocupar una setena posició en la general; és a dir, només sis homes van anar més ràpid. El temps: poc més d'onze hores.

Altres i cada vegada més exigents reptes van passar per la seva ment. I els va complir. Un d'ells va ser la seva particular promoció dels campionats d'Europa absoluts en pista, que van tenir lloc a l'estadi de Montjuïc el 2010. Com quasi no podia ser d'una altra manera, va córrer en 31 dies 2010 km per part de l'Estat Espanyol, i tal com ho havien planejat amb el Frank Jensen ho va complir. Va començar davant l'estadi de Montjuïc el 6 de juny del 2009, corrent una mitjana de 70 kms al dia: això sí, els diumenges «només» feia 30 km. La vaig acompanyar un tros en una jornada que començava a Terol —que ja existia llavors— i acabava en un poble del qual mai havia sentit parlar-ne que es diu Escucha. Vaig pensar que em prenia

el pèl, amb aquell nom, però no, aquest poble miner existeix. Després de 70 km per carreteres nacionals, va arribar sobre les 6 de la tarda i va posar-se a disposició dels nens i nenes que l'esperaven amb regals, jocs i entreteniments. L'endemà ella seguia cap a Saragossa corrent a peu, jo me'n tornava a casa en cotxe.

Els reptes seguien i la premsa se'n feia ressò. En aquest cas, el ser dona ajudava a tenir aquest ressò, ja que sovint als homes els cridava més l'atenció.

Corrent 24 hores en l'estadi Serrahima, amb 165 km aconseguits. De nou 24 hores per la Marató de TV3 (2007) amb 183 km, aquesta vegada. O bé els 188 km al London's Crystal Palace track (2012) recollint diners per al UK Foodbank Network, fent coincidir el final en la mitja part del partit de futbol de lliga. Una repetició del que havia fet un any abans, acabant aquesta vegada amb un encontre del Norwich, són algunes de les seves aportacions a la cursa de llarg fons, a l'esport femení i a la captació de diners o aliments per als més necessitats.

HI HA O NO LÍNIA FINAL PER A ALEXANDRA PANAYOTOU?

No transcriuré, com he fet abans, un altre article que vaig publicar a *Marathon* l'agost del 2009. Més bé anem al present, quan l'Àlex acaba de complir 51 anys. En fa uns quants que ha tornat a Atenes. Ha continuat amb la seva vida professional, augmentada i enriquida per les seves experiències passades, que fa servir en les seves exposicions motivadores i d'autoestima. La cursa a peu li ha servit —i, de fet, li serveix ara més que mai— per anar superant obstacles i adversitats, perquè, com ja és habitual, no tot són flors i violes en la vida. Un càncer de mama la va colpejar fa uns anys. El seu físic se'n va ressentir, però no la seva ment, ni tampoc la ganes de córrer i

d'implicar-se socialment. Recuperada a partir de la meitat del 2018, va tornar a la carretera, a la muntanya o la pista. L'escenari és el de menys. El fet és el córrer, el superar-se, l'anar més enllà dels límits que algú ha fixat.

Com ella diu, «*Alex is back*». Sí, ha tornat, i amb les seves paraules: «més saludable i llesta que mai». Així, diverses curses a Grècia en diverses distàncies ho mostren. Des de 10 km fins a maratons, amb excel·lents resultats no solament en el seu grup d'edat, sinó en la general. De ben segur que això no és l'important, el que ho és és el fet de córrer, de tornar-hi una altra vegada i de donar un cop de mà, encara que sigui emocionalment, a la nostra societat.

No està gens malament, em sembla, per a una persona que va estar des dels 17 fins als 30 anys sense fer esport, que es va graduar en psicologia a Ginebra i que el seu primer treball va ser ensinistradora de gossos.

GRANOLLERS: SEU DE GRANS COMPETICIONS

La capital del Vallès Oriental ha estat sempre un dels punts de referència català, de l'Estat espanyol, i també internacional, quant al nombre de grans competicions, sense oblidar-nos de les de promoció.

Aquí en recordarem dues, en dues modalitats diferents, de les moltes amb què compta l'atletisme modern. Ho farem amb la marxa

atlètica sobre asfalt, i també sobre l'asfalt, la cursa a peu, en aquest cas, la mitja maratón.

A causa del seu volum i complexitat, deixarem per a una altra ocasió o per a una altra vida el Cros Internacional Ciutat de Granollers, que compta amb 54 edicions.

PAQUILLO: «VAIG CAURE EN LA
TEMPTACIÓ, PERÒ...»

Tres vegades sotscampió del món, dues vegades campió d'Europa, medalla de plata en els Jocs Olímpics d'Atenes (2004), entre d'altres grans èxits. Tot en els 20 km marxa.

Medalla d'or al mèrit esportiu del Consejo Superior de Deportes, medalla d'or d'Andalusia, fill predilecte de Guadix (lloc on va néixer), entre altres distincions. Tot això ho tenia Francisco Fernández Peláez (1977), més conegut en el món atlètic com a Paquillo. Tot se'n va anar en orris quan en un escorcoll anomenat per la Guàrdia Civil Operación Grial (l'any 2009) li van trobar en el seu domicili productes per al dopatge esportiu totalment prohibits. Després de dos anys de suspensió per part dels organismes oficials que legislen l'esport mundial, Paquillo va tornar a la competició el 2011, guanyant el campionat d'Espanya i participant en els mundials de Daegu (Corea del Sud), en els quals no acabaria la prova. Acte seguit anunciava la seva retirada de l'atletisme. Tenia 34 anys. El fet és que mai va donar positiu en els nombrosos controls als quals va ser sotmès, però sí que va admetre la possessió dels productes, tot afirmant públicament que «vaig caure en la temptació, però no els vaig consumir».

Una llàstima, perquè Paquillo Fernández era dels atletes que tenia carisma en una especialitat com la marxa difícil d'entendre per quasi tothom, ja que aquesta és la definició:

«La marxa atlètica és una progressió de passos executats de manera que l'atleta es mantingui en contacte amb el terra amb el fi que no es produeixi una pèrdua de contacte visible (a simple vista). La cama que avança ha d'estar recta (és a dir, no doblegada pel genoll) des del moment del primer contacte amb el terra fins que es trobi en posició vertical.»

Del carisma de Paquillo, sempre atent i rialler, ens en vam fer una idea per les seves participacions en el Gran Premi de Catalunya de marxa celebrats a Granollers els anys 2007, 2008 i 2010, sobre 10 km per als homes i 5 km per a les dones, amb un recorregut pel centre de la ciutat, entre les places de Perpinyà i la de la Corona. El Club Atlètic Granollers, presidit per Joan Villuendas, més tard president de la Federació Catalana d'Atletisme, i aquesta federació llavors presidida per Romà Cuyàs, un exmarxador en la seva joventut, amb Josep Mayoral al capdavant del municipi, vam fer possible una revifalla d'aquesta especialitat, capdavantera a Catalunya i a Espanya amb atletes tan llorejats al llarg del temps com Guerau Garcia, Enric Villaplana, Josep Ribas, Victor Campos, Jordi Llopart, Josep Marín, Valentí Massana, Daniel Plaza fins a arribar a Jesús Angel Garcia Bragado o bé amb Mari Cruz Diaz, Reyes Sobrino, Encarna Garcia, Maria Vasco, Beatriz Pascual...

UN ESTOL DE MEDALLES ENTRE

ELS PARTICIPANTS

Si es fa un recompte només de les medalles guanyades en Jocs Olímpics i campionats del món pels participants en aquestes tres edicions de Granollers, se'n poden comptabilitzar unes 35, nombre susceptible de ser canviat per les contínues desqualificacions per dopatge, principalment dels atletes russos en aquelles dues màximes competicions atlètiques.

Ja des de la competició del 2007, amb l'alemanya Sabine Zimmer, campiona del món júnior (1998), la noruega Kjersti Platzer —sotscampiona olímpica—, seguint amb el duel entre Paquillo i el campió olímpic (2004) de 20 km, l'italià Ivano Brugnetti, resolt a favor de l'andalús, i com a testimonis d'excepció el rus Ylya Markov —medallista en JJ. OO., campionats del món i d'Europa— i el tunisià Hatem Goula (bronze en el mundial del 2007 en 20 km), aquesta va ser la tònica d'un Gran Premi de Catalunya de marxa atlètica que, malgrat la seva curta vida, va ser excels per a aquesta pràctica atlètica.

En la primera setmana del desembre del 2008, igual que en la primera edició, es va disputar la segona.

La nòmina de participants va ser inclús superior al 2007. Paquillo Fernández va tenir com a gran rival l'australià Jared Tallent —plata i bronze en els Jocs de Pequín 2008—, però el de Guadix va decantar el triomf cap al seu costat, amb Tysse, Molina, Hefferman i Markov ja en les acaballes de la seva vida esportiva, però molt actiu en altres aspectes de la vida social.

Si Paquillo va repetir, també ho va fer Sabine Zimmer, per davant de Platzer i de les catalanes Maria Vasco —bronze a Sydney 2000— i Beatriz Pascual —6a a Pequín 2008.

No es va celebrar aquest Gran Premi el 2009, però sí el 2010; seria la tercera i última edició. Va començar amb la «gran notícia» de la suspensió immediata de Paquillo Fernández per la possessió d'EPO i altres substàncies, que ell va admetre al moment, per tant, va ser baixa a Granollers i es va posar a col·laborar amb la Guàrdia Civil per tal d'esclarir la situació.

Sense el multimedallista espanyol, el relleu en la victòria el va agafar el portuguès Joao Vieira, bronze als europeus de Göteborg (2006), per davant de l'espanyol José Ignacio Diaz, amb el ja llavors anomenat «incombustible» Jesús Angel Garcia Bragado en setena

posició. No hi van faltar els Markov, Goula, Villanueva o Benjamín Sánchez, però res va ser com abans sense Paquillo.

Maria Vasco va ser segona —la seva millor classificació a Granollers— per darrere de l'aragonesa Maria José Poves, campiona d'Espanya de 20 km i una clàssica rival de Vasco. La sotscampiona del món (2009) en 20 km Olive Loughname (Irlanda) va ser quarta, superada al tercer lloc per la campiona de Polònia, Agnieska Diygacz.

Tots aquests tres anys de marxa les proves internacionals van anar precedides per les de promoció amb alevins, infantils, cadets, juvenils, i també amb els veterans en competició.

Abans, val recordar-ho, la capital del Vallès Oriental ja havia estat molt activa «marxant», ja que en els 1990, 1991 i 1992, i entre el carrer Girona i l'avinguda Sant Esteve, amb Esteban Giménez i el C. A. Granollers com a organitzadors, havia estat testimoni mut de les lluites entre Daniel Plaza —més tard campió olímpic en 20 km a Barcelona 92—, Prieto, Pueyo, i també de les de Reyes Sobrino, Mari Cruz Diaz, Emilia Cano.

Una etapa interessant per a la marxa catalana, que en certa manera recollia el testimoni dels passats Memorial Guerau Garcia, celebrats a Barcelona, com també de l'encontre internacional entre Itàlia, Portugal i Catalunya a Calella (Maresme) l'octubre del 2006, o bé, per endinsar-nos més en la història, de la inoblidable Terrassa - La Mata (anys 60 i 70 del segle passat), en la qual, i en diferents etapes, els Planas (capdavanter de la marxa a Terrassa), Sanahuja, Campos, Orriols primer i més tard Marín, Llopart, Alcalde, Botonero, Massana i Cruz, Sobrino, Palacios en la categoria femenina van donar prestigi a una especialitat i a una prova en la qual no hi va faltar el campió olímpic a Tòquio 1964, l'italià Abdon Pamich.

LA MITJA

Poc es devia pensar un jove Toni Cornellas (Granollers, 1954), a la tornada de la cursa Behobia - San Sebastián (1987) que la idea seva i la dels seus companys d'organitzar una mitja maratón a Granollers acabaria tenint l'èxit i la repercussió que tindria la Granollers - Les Franqueses - La Garriga i retorn a la capital del Vallès Oriental. Corredor de fons i llicenciat en geografia i història, Cornellas fa 27 anys que presideix l'anomenada La Mitja.

Amb el decurs dels anys, La Mitja aniria molt més enllà de ser una cursa a peu. A banda de les altres distàncies que s'hi han acollit —el quart de la mitja, els 10 km, la mini del dissabte a la tarda, prèvia a la mitja, la cursa dels gegants—, no podem oblidar la plantació d'arbres, setmanes abans, el concert, ni tampoc les presentacions a Can Gibré, o bé els debats a l'Ateneu, en els quals em consta que els grans atletes que serien els protagonistes dos dies després es trobaven molt a gust debatent, parlant i contestant les preguntes que els feien els i les corredores que també prendrien part en la mitja del diumenge.

NO ÉS UN DIUMENGE QUALSEVOL

Per experiència que es tingui, un dia de cursa en competició no és un dia com un altre. Sigui la distància que sigui la que tinguis per córrer. La Mitja de Granollers, tampoc. El brogit de la sortida, els crits i temperi, la música, els consells, les advertències, els compte enrere... formen part d'aquesta atmosfera. La presència de grans atletes, com és aquest cas, és un afegitó de gran importància.

Si en les primeres edicions, a finals dels anys 80 del segle passat, hi trobem guanyadors de casa com Rafa Garcia —vencedor de la maratón Catalunya-

Barcelona— i Quima Casas l'any 1987, molt aviat maratonians de gran nivell es van fixar en La Mitja de Granollers.

Gianni Poli, per exemple, guanyador a Nova York (1986) i sotscampió d'Europa (Split 1990). L'italià no va poder guanyar mai La Mitja, essent 2n i 3r els anys 1990 i 1991. Un any més tard, ja en les acaballes de la seva vida competitiva, el sempre polèmic, tant com a corredor com ara d'entrenador, el cubà nacionalitzat nord-americà Alberto Salazar va ser novè amb 1.04.53, lluny de les seves prestacions, que el van portar a guanyar les maratons de Nova York i Boston.

Medalla de plata en la marató olímpica de Los Angeles (1984) i dues vegades campió del món de cros, l'irlandès John Treacy va arribar darrere del guanyador, el primer kenyà de fer-ho, Ezequiel Bitok (1993). Eren anys en què la participació quasi no arribava al miler de corredors.

L'aparició dels atletes africans en aquestes primeres edicions va despertar la curiositat, i, fins i tot, els crits d'ànim de la comunitat negra que vivia a Granollers. De tots, el més aplaudit —en justa correspondència, per la seva part— el tanzà Benedic Ako, el guanyador el 1995 i 1996. Sense voler fer una marejada de noms i marques, sí que abans de tombar el segle passat volem significar les actuacions de Luketz Swartbooi (Namíbia), dues vegades olímpic i una sotscampió mundial de marató (1993). A La Mitja només va ser tercer, el 1997.

Un any després, tres grans de la marató espanyola es presentaven a Granollers: Alberto Juzdado —bronze en els europeus del 1994—, Martín Fiz —campió del món de marató el 1995, segon el 1997 i 4t a Atlanta 1996— i de José Manuel Garcia, finalitzant per aquest ordre i amb una mitjana de marques sobre 1.02.00.

La categoria femenina, tot i tenir atletes importants al llarg de la seva història, no ha tingut mai el ressò o la qualitat de la prova masculina. Tot i això, les Marina Prat (1988 i 1990), Elisenda Pucurull (1991), Carme Brunet (1989), María Luisa Muñoz (1992 i 1993) i Cristina Nogué (1995) les tenim com a guanyadores, en un temps en

el qual la marató femenina catalana estava molt ben situada, amb les prestacions de Laura Paradell, Nuria Pastor, Eva Sanz o Maria Tió.

Amb Rafa Garcia, recordar Alfons Abellán (1r el 1987) enmig dels seus títols de campió d'Espanya de marató (1985 i 1988) i abans de ser olímpic a Seul (1988). Fent companyia a Abellán hi trobem Emiliano Garcia (1988) i Benito Ojeda (1991) en el lloc més alt del podi.

VINT ANYS AMB GRANS MOMENTS

Tot i comptar, La Mitja de Granollers, amb el recolzament polític i econòmic de les nostres institucions, el «desembarcament» d'Adidas com a gran patrocinador va produir el miracle de veure córrer entre Granollers - Les Franqueses - La Garriga i la respectiva tornada atletes impensables de ser vistos a Catalunya.

Entre el 2000 i el 2004 el domini va ser totalment kenyà en homes, i quasi també en dones. Bons atletes, sense ser-ne cap excepcional, van ocupar els llocs d'honor i el temps dels guanyadors i de les guanyadores ballaven entre 1.02.00 i 1.03.00 en el terreny masculí i entre 1.12.00 i 1.13.00 en el femení, destacant la primera victòria d'una kenyana, Esther Kiplagat (2000), amb 1.11.57.

Ara bé, estem en l'any de gràcia, el 2005, i arriba com a ambaixador de la marca esportiva Adidas Haile Gebrselassie. En parlem i escrivim sobre ell en un altre relat d'aquest llibre. Val recordar que la irrupció de l'etíop va capgirar tot el que havíem vist anteriorment. No solament pel seu daurat historial, sinó més aviat pel seu carisma. Gebre obre la porta per baixar d'una hora en la mitja en tot l'Estat espanyol i obre la porta perquè grans corredors, més joves que ell, tinguin l'atracció per Granollers com a punt de referència per a la marató de Londres del mes d'abril. L'etíop venç el 2005 (1.01.33) i el 2006 (1.00.07). Ha deixat enrere les seves dues medalles d'or olímpiques i les quatre dels

mundials per centrar-se ja en la marató. La Mitja celebra la seva 20a edició.

De campió olímpic a campió olímpic. El 2007 és el torn de l'italià Stefano Baldini. Al contrari del corredor d'Etiòpia, Baldini és home de poques paraules. Tot i això, li fan una entrevista en exclusiva per TV3. El dia abans de la cursa entrena com si no hi hagués cursa l'endemà. Ho fa per les pistes de Granollers i per la llera del riu Congost.

L'historial que té impressiona: campió d'Europa de marató el 1998 i el 2006. Bronze en els mundials del 2001 i 2003. Campió del món de mitja marató (1996) i, per sobre de tot, campió olímpic de marató (Atenes 2004). Una marató per sempre polèmica pel seu resultat final. A uns 7 km de la meta el brasiler Vanderlei de Lima —va ser una opció per estar a Granollers, sense poder ser-hi, al final— porta uns 25 segons —n'havia acumulat uns 40— d'avantatge sobre Baldini. Quan de sobte un espectador —es va parlar d'un sacerdot irlandès— s'abraona sobre l'italià, fent-li perdre el ritme i uns valuosos segons. L'eixelebrat és reduït per un altre espectador i la cursa continua. Baldini el sobrepassa i guanya la medalla d'or. De Lima és tercer. No es queixa, dona per bona la medalla, i el Comitè Olímpic Internacional (COI) li atorga la Medalla Pierre de Coubertin al mèrit esportiu.

A Granollers les coses són més tranquil·les per a Stefano Baldini, que guanya amb 1.03.10 per davant d'un dels campions catalans de fons, l'igualadí Roger Roca. L'italià acusa al fort vent frontal per no haver-ho fet millor.

Aquests dos anys (2006 i 2007) es van caracteritzar per dues grans corredores de fons. Amb Gebre ve Geta Wami i amb Baldini, l'espanyola Marta Domínguez. L'etíop guanya amb 1.10.24 —encara rècord de la prova— i ratifica la seva gran classe; la mateixa que li va servir per proclamar-se dues vegades campiona del món de cros (1996 i 1999), al que va afegir els 10.000 m en pista l'any 1999 i el tercer

lloc en els JJ. OO. d'Atlanta de 1996. Un gran final de carrera per a l'atleta Geta Wami.

Diferent han anat les coses per a Marta Domínguez (Palència, 1975). Dues victòries a Granollers (2007 i 2009) i una brillant trajectòria en la seva vida esportiva: especialista en pista, cros, asfalt..., i amb quatre Jocs Olímpics a les seves cames. Multimedallista en els grans campionats tant domèstics com internacionals, l'atleta castellana, igual que Paquillo Fernández, va acabar molt malament tant esportivament com socialment. Una anormalitat en el passaport biològic detectada va portar la Federació Internacional d'Atletisme (IAAF) a retirar-li alguns resultats i classificacions, entre ells el de campiona del món dels 3.000 obstacles (2009) i el subcampionat europeu del 2010. Va ser una de les conseqüències de l'Operació Galgo, en la qual s'hi van veure involucrats els entrenadors César Pérez i Pascua Piqueras, així com el doctor Eufemiano Fuentes, d'entre altres.

De retruc, Domínguez va perdre el seient de senadora pel Partit Popular (PP) i tots els honors i distincions rebudes fins al moment. Com Paquillo, no va donar mai positiu en els controls de dopatge i el 2010 va ser exculpada de delicte fiscal.

Un mal final per a una persona molt riallera, molt propera al públic i que corria sempre amb un turbant rosa, regal de la seva àvia, segons deia.

La vaig tractar esporàdicament en les seves actuacions a Catalunya. Sempre molt atenta i oberta a la conversa. Les acusacions i desqualificacions la van afectar moltíssim. Temps després, i encara competint, ens vam tornar a trobar. Molt correcta, però sense aquella simpatia que l'havia portat a ser una de les grans de l'atletisme espanyol, del qual havia estat vicepresidenta en els temps de José Maria Odriozola com a president de la Real Federación Española de Atletismo (RFEA). Càrrec que, evidentment, va perdre

SAMMY WANJIRU

L'edició del 2008 va ser d'allò més espectacular, i no solament en l'aspecte esportiu. D'una part, hi havia una participació de 7.000 corredors. Ramon Ferrandis feia una exposició fotogràfica de 15 imatges de les més de 2.500 obtingudes al llarg de 25 anys de La Mitja. El periodista Arcadi Alibés (TV3) presentava el seu llibre *Arcadi 42, projecte olímpic*, és a dir, haver fet totes les maratons en ciutats que han estat seus olímpiques, entre altres activitats ja habituals que «vestien» molt bé la mitja marató.

En el terreny de la competició es consolidaven les curses paralímpiques. Així doncs, els noms i victòries de Roger Puigbó (onze en total a Granollers), amb tres JJ. PP. amb ell i la seva cadira de rodes; un tercer lloc i un quart a les maratons de Boston i Nova York en són un exemple, entre molts d'altres. Amb ell, Jordi Madera —un altre col·leccionista de medalles en competicions paralímpiques—, Rafa Botello o Iolanda Gil (primera el 2004 i 2006), com també ho seria Maria Carmen Paredes en la categoria de visuals. Tots aquests competidors contribuïen amb molta força, i de bon matí, a un matí molt especial com és el de La Mitja de Granollers.

En la cursa a peu d'aquest febrer del 2008 apareix un corredor d'1,63 m d'estatura, de 50 kg de pes i que té 21 anys. Es diu Samuel «Sammy» Kamau Wanjiru. Ve de Kenya, com tants d'altres, però és diferent. No pertany a l'ètnia kalenjin, ja que és kikuiu —la classe dominant políticament, econòmicament i socialment del seu país—, s'ha entrenat al Japó a les ordres de Koichi Morishita, plata en la marató olímpica de Barcelona 92, i amb 15 anys ha corregut els 10.000 m amb 28.36.58.

No li ha estat fàcil arribar a Granollers, ja que ens diu que a causa de la situació política a Kenya, prop d'una guerra civil, ha hagut de llogar un transport blindat i armat per poder viatjar i accedir a l'aeroport de Nairobi.

En la roda de premsa quasi totes les preguntes van dirigides a si és capaç de trencar el límit de l'hora en la mitja maratón de l'endemà. Poques paraules i molts somriures: «Vinc a fer-ho el millor possible» és sempre la resposta. Res de nou. És més explícit quan afirma que en cinc anys es podrà baixar de les dues hores en la maratón. En el sopar soc jo qui li fa la pregunta sobre la barrera de l'hora en la mitja. La resposta no ve d'ell, sinó dels seus companys de taula, amb un assentiment de cap.

Samuel Wanjiru, ben escoltat per Wilson Chebet i Jacob Yator en els primers compassos de la cursa, emprèn el vol cap a la meta davant del pavellón esportiu de Granollers, a on arriba amb el temps de 59.26. Missió aconseguida. S'ha baixat de l'hora en una prova en tot l'Estat espanyol.

Wanjiru mesos després guanya l'or olímpic a Pequín (2008) en una maratón en la qual no espera ningú i en certs moments fa trontollar el rècord del món. Se li pregunta per la tàctica i respon: «Molt fàcil, vaig començar molt fort, algú em va seguir, per tant, vaig tornar a canviar de ritme i vaig quedar-me sol.» Temps final: 2.06.32.

El kenyà torna a Granollers el 2009 i guanya, però ho fa amb 1.01.13 en un dia de vent i pluja. El català José Rios —bronze en els europeus del 2002 en 10.000 m— és tercer. Domínguez és primera, l'anglesa Holly Rush ocupa el segon lloc i la catalana Rosa Morató el tercer. Cap d'elles baixa d'1.10.00.

Sammy Wanjiru entra en un període d'inestabilitat personal i familiar, entre altres components, i cau —o el llencen— per una finestra. La caiguda és la causa de la seva mort. Era l'any 2011.

«ES QUAN CORRO QUE HI VEIG CLAR»

Comencen l'onzè any del segle XXI. En aquest 2010 el domini kenyà segueix a Granollers. «He estat un sensesostre. He passat gana,

molta, menjant un plat d'ugali al dia, sense provar el te durant mesos. Abandonat pel pare i la mare. Fent d'escombriaire en una barberia per quatre cèntims, sort que vaig aprendre a afaitar i vaig guanyar una mica més. Una vegada vaig caminar 60 km en busca de feina que no vaig trobar.»

Ho ha explicat moltes vegades, i qui ho ha fet és Robert «Mwafrika» Kipkoech Cheruiyot, nascut el 1978. El seu nom és complet i llarg. Li pregunto —com segur que molts altres han fet abans— per això de «Mwafrika» ('l'africà') i em contesta: «Vull que se'm conegui per aquest mot de l'africà per diferenciar-me d'altres noms iguals o semblants al meu.» Al replicar-li que els altres també en són, d'africans, la seva resposta és concloent: «Jo tinc la pell més negra que els altres.» Problema resolt.

Ha guanyat quatre vegades la maratón de Boston, una la de Chicago, ha estat segon a la de Nova York i s'acaba d'adjudicar la World Series en maratón. Una classificació general establerta en base a les grans maratons, que reporta un gran benefici econòmic als guanyadors. Es diu que és milionari i té una gran xarxa de negocis a Kenya.

Quan camina em fa la impressió que coixeja, però no ho fa durant la cursa, tot i que d'aquella manera acaba, al traspasar la línia d'arribada (1.02.12) en companyia d'Eric Kibet, guanyador l'any següent.

L'any 2011 La Mitja està plenament consolidada. Per quart any consecutiu és considerada la millor d'Espanya; vuit mil participants ho avalen, i vint-i-cinc edicions en són testimoni.

En el cartell anunciador de la cursa hi apareix «És quan corro que hi veig clar», obra d'en Vicenç Viaplana, que ha utilitzat la frase del poeta J. V. Foix («És quan dormo que hi veig clar») per reflectir l'efecte aclaridor i integrador de la ment que té el córrer i, en general, l'exercici físic.

Marques discretes pel que és Granollers, tant en homes com en dones. Adidas celebra el seu Running Day.

Penso en Wanjiru, retingut al seu país per problemes judicials, i em dic a mi mateix que potser sí, el kenyà només hi veia clar quan corria.

EL BIG-BANG (MAKAU, KIPROTICH,
KIPSANG, KIMETTO, KIPTUM...)

Del 2012 fins a pràcticament l'actualitat (2020) la nòmina de grans fondistes carregats de títols mundials, olímpics i plusmarquistes de diverses distàncies han estat presents a La Mitja. Tots amb un objectiu, almenys era el que deien, de ser un toc important per a la preparació cara a la temporada que ha començat.

Patrick Makau va obrir el ball el 2012. Va ser batut en una de les millors curses que es recorden del català Carles Castillejo. Dues vegades sotscampió del món de mitja marató, el kenyà, rècord del món de marató (2.03.38) el 2011 a Berlín, 21 segons més ràpid que el temps de Gebrselassie, i corrent moltes vegades fent esses per desfer-se dels adversaris, aquesta vegada no va poder fer-ho de Castillejo. El popular «Casti», campió d'Espanya en 5000 m, 10.000 m, mitja marató, marató i cros —en aquesta última especialitat 9 vegades campió de Catalunya— va «rematar» el kenyà en els últims 200 m. El matí va ser molt fred, siberià, i el guanyador ho va sentenciar amb «He perdut la por als africans». Ho feia amb tres segons d'avantatge (1.02.37 per 1.02.40).

En la cursa femenina, al marge del triomf d'Antonina Rutto (Kenya) amb 1.12.43, la cursa de les trigèmnes d'Estònia Leila (4a), Liina (5a) i Lily (8a) Luik va ser el fet rellevant.

El proper convidat (el 2013), l'ugandès Stephen Kiprotich, campió olímpic de marató (2012) i més tard del món (2013) no es va deixar sorprendre per Castillejo. Ara bé, el català va ser segon en una ajustada arribada, també per tres segons. Kiprotich obtenia la seva millor marca personal (1.01.15) i «Casti», el rècord de Catalunya (1.01.18). Kiprotich, al tornar a casa després de proclamar-se campió del món, el

Govern ugandès el va obsequiar amb 80.000 dòlars. Castillejo, potser perquè ja hi era, a casa, amb res.

La desfilada dels grans del fons mundial seguia. Les edicions del 2014 i 2015 varen veure el domini de Wilson Kipsang, amb temps al voltant d'1.01.00 i alguna mica més d'1.02.00, respectivament.

Batut per Kiprotich a Londres (JJ. OO. de 2012), on va ser bronze, va batre el rècord del món al setembre a Berlín (2013) amb 2.03.23. La contrapartida per a ell arribava el gener del 2020, quan l'Ethiopian Integrity Unit (AIU) el sancionava per quatre anys i el desposseïa de tots els seus resultats del 12 d'abril del 2019 en endavant. La causa, no haver estat localitzable (*whereabouts failure*), és a dir, en no tenir notícies d'ell, ni del seu domicili, ni del lloc d'entrenament. Si durant un any i en tres ocasions no dones senyals de vida, el «premi» és la suspensió. No se li van trobar substàncies prohibides en el seu cos, però.

Una llàstima, ja que Kipsang, en les rodes de premsa a Granollers, deia que el dopatge a Kenya era cosa dels joves, i ell ja no ho era tant.

The show must go on, com dirien els anglesos. Va continuar amb Dennis (Kipruto) Kimetto (o Koech, com també se'l coneix) el 2016. Kenyà nascut el 1984, guanyador de les maratons de Chicago, Tòquio i Berlín, on amb 2.02.57 es va convertir en el primer home de baixar de les 2.03.00. El rècord li va durar quatre anys, fins a l'arribada d'Eliud Kipchoge, que ja pertany a una altra galàxia.

A Granollers Kimetto només va poder ser setè, raspant el temps d'1.05.00. Molt de pa per a tant poc formatge.

Després d'ell passem a un parell d'anys sense grans noms sobre l'asfalt, sense menysprear les actuacions de Javier Guerra, tres vegades campió d'Espanya de marató i dues de mitja (una d'elles aquesta, la de Granollers). El títol estatal és per a Irene Pelayo, però el focus es trasllada a Diadora, la marca italiana que en aquell moment té l'esponsorització de La Mitja. Qui la representa és un gran dels

nostàlgics: Gelindo Bordin. L'italià s'ho passa bé als seus 58 anys. En les xerrades prèvies ens recorda els seus grans èxits: campió olímpic de marató a Seul (1988), primer italià de fer-ho —Baldini serà el segon campió olímpic italià—, campió d'Europa el 1986, 3r als mundials del 1987 i de nou primer als europeus del 1990.

Bordin acaba la seva extraordinària carrera maratoniana amb la retirada a la marató olímpica de Barcelona. Una frase atribuïda a ell: «La marató t'ensenya a esperar i després a colpejar; és una metàfora de l'existència.»

El domini kenyà segueix tant en homes com en dones el 2018, en una edició en la qual els organitzadors retransmeten homenatge a dos grans atletes i persones: Domingo Catalán i Quima Casas. L'aragonès, des de quasi sempre a Barcelona, l'avalen els 6 campionats d'Espanya de 100 km i els 2 del món. I la de Sant Feliu de Pallerols, les 3 victòries a la marató de Catalunya i el rècord de 100 km (8.27.21), 168 maratons a les cames fins al 2019 i a punt de córrer a Barcelona el 2020, amb 68 anys, però haurà d'esperar.

Els llocs d'honor els ocupen Alexander Mutiso (1.01.22) i Mercy Kipchumba (1.13.20), amb la participació del cinc vegades guanyador de l'Ironman de Niça, el triatleta Marcel Zamora.

L'últim cop d'efecte reservat a Granollers arriba el 2019, amb Abraham Kiptum (Kenya, 1989). De la tribu Nandi, acaba de batre el rècord del món de mitja marató (58.11) a València el 28 d'octubre del 2018. De nou es repeteix la història: irregularitats en el seu passaport biològic (dades sanguínies anormals) el porten a la sanció i desqualificació. L'hi comuniquen dos dies abans de la marató de Londres 2019. A La Mitja havia estat el primer amb 59.58, el segon atleta de baixar de l'hora, a més de Wanjiru. Per tant, el triomf és per el seu compatriota Edwin Soi amb 1.00.24. En dones, magnífic primer lloc de la multicampiona catalana Míriam Ortiz.

De moment, i a l'espera que passi el 2021, en el qual al febrer no s'ha celebrat la cursa, recordar que el 2020 el sud-africà Stephen

Mokoka (1.01.28) i la ucraïnesa Daria Mykhailova (1.12.39) han estat els últims de posar els seus noms en el palmarès de guanyadors.

Granollers ha estat el far de les grans mitges maratons que tenim a Catalunya, unes 25 en el calendari de la Federació Catalana d'Atletisme. Totes, evidentment, tenen els 21.097 m reglamentaris, però n'hi ha que sobresurten per les seves singularitats. Algunes mostres: Sitges, pel seu emplaçament i glamur del lloc; Terrassa, per les seves presentacions, amb els actes musicals, de ball..., d'enginy, en una paraula; Gavà (Marató del Mediterrani), per la seva meta en el Canal Olímpic de Catalunya; Barcelona, per la presència de grans atletes com Florence Kiplagat i Eliud Kipchoge; l'Escala, per les ruïnes d'Empúries com a teló de fons, o bé Ripoll, pel seu monestir. La de Ripoll, que en els seus orígens era una cursa de 20 km, va transformar-se en una mitja recordada per tots.

AIXÍ VA SER LA PRIMERA

MARATÓ DE CATALUNYA (1978)

El 12 de març de 1978 Palafrugell va entrar a la història de la nostra marató. L'última cursa oficial sobre aquesta distància havia tingut lloc l'any 1934, amb la primera edició del Campionat de Catalunya, disputat entre Barcelona i Gavà, amb tornada a la ciutat comtal.

Primer, Joan Font de la U. A. Nurmi, sota l'organització de la Penya Aire Lliure, totalitzant uns 40 km. Les terres del Baix Empordà en veurien la segona edició i, amb el pas del temps, el que seria el més important: el naixement de la Marató Catalunya, pionera a l'Estat espanyol i una de les primeres a Europa amb el format que ara tots coneixem. El mes de març és el torn de la Marató de Barcelona, hereva de la de Catalunya.

Al migdia d'aquell diumenge d'ara fa més de 40 anys, tenia al meu costat Dave Patterson. Els dos havíem corregut la marató. Els dos esperàvem els premis. Ell en va ser el vencedor (2.23.15). No era el seu rècord personal (2.18.35), però sí que era un dels atletes més experimentats en la mítica distància. Darrere seu arribarien 149 corredors més, entre ells, tres dones. Tots eren neòfits en la marató.

A Patterson li vaig preguntar què li havia semblat tot. Va venir a dir-me que havia estat ben organitzat amb un bon ambient, que no li havia estat fàcil guanyar, i que tot i el bon estat de la carretera havia patit de valent en els últims 10 km, i que li agradaria tornar. Ho va fer l'any següent, i va guanyar amb 2.19.37.

David Patterson era un nord-americà de 26 anys del Shore Athletic Club de New Jersey —el mateix d'en Ramon Oliu, el gran impulsor i guru a casa nostra de la marató—, i que tenia per objectiu formar part de l'equip nacional dels EUA.

Per nosaltres Catalunya havia recuperat un campionat oficial, guanyat per José Pro (JAS) i Mati Gómez (JAS), amb la Joventut Atlètica Sabadell com a campiona per equips. Però hi havia alguna cosa més.

L'ESCLAT D'UNA IDEA

La tornada a Catalunya, procedent dels Estats Units, de Ramon Oliu i, amb ell, l'objectiu de crear en terres catalanes una marató a

l'estil de la de Nova York va capgirar i fer tremolar tots els estaments oficials i reglaments de l'època. Això de córrer homes i dones junts, amb o sense llicència federativa, amb classificacions per edats, fent pagar inscripció —a canvi es rebia una samarreta i alguna cosa més— i altres particularitats d'aquest tipus de curses trencava tots els esquemes coneguts i per conèixer. La mateixa premsa, tret dels periodistes més joves, estava escandalitzada. Jo mateix, sense ser periodista, em divertia polemitzant amb els especialistes del diari *Marca*, de Madrid.

Palafrugell va apostar fort per la dèria de l'Oliu i els llavors joves gironins Alabau, Massa, Got o bé el Dr. Pere Pujol li van fer costat. Al mateix temps altres hi ens afegíem, i alguns d'ells, fent cas a l'anunci que en Ramon Oliu havia posat en un parell de diaris catalans en el qual demanava col·laboració per organitzar una «marató». Quasi ben segur que una gran part de la població desconeixia la distància i què volia dir aquella paraula. Com els clàssics acudits, van contestar tres persones: un alemany, un francès i un nord-americà que es trobaven a Catalunya per diversos motius.

Palafrugell, Calella, Palafrugell, Regencós, Pals, Torroella de Montgrí i retorn va ser el recorregut escollit. L'estadi i a la vegada camp de futbol de Palafrugell va ser la meta final d'aquells 42,195 km, per unes carreteres que per un diumenge al matí van compartir carros, tractors i els cotxes de llavors, els 600 i els 4 L (també coneguts com els «4 llaunes» o «4 lates»).

Patterson, el qual me l'havien presentat uns dies abans, va sortir al meu costat. Al cap dels primers 100 m li vaig dir: «Els que encapçalen la cursa poden fer menys de 2.25.00» No el tornaria a veure fins al lliurament de premis. A Torroella, punt de la mitja marató, els líders la van cobrir en 1.13.00, i el nord-americà va començar a deixar Pro, Francisco, Catalán, els que més resistència li van oposar. De fet, el segon a Palafrugell va ser José Pro, proclamant-se campió català amb 2.27.17, i tercer, Fernando Francisco (Santa Coloma de Gramenet), amb 2.28.17.

En la categoria femenina Mati Gómez inaugurava l'història al ser primera amb 3.55.33; darrere la sabadellenca arribaria la vigatana Montse Camps (4.00.51), essent el tercer lloc per a Ester Inés (del Sant Angelo de Barcelona).

TEMPS ERA TEMPS

D'aquesta primera edició hi van haver noms, coses i fets a ressaltar, com per exemple: la inscripció costava 200 pessetes (1 € i pocs cèntims); en el full és demanava, a part de les dades purament identificadores, coses com els estudis que tenies, les malalties sofertes, data del darrer examen mèdic, quan vas començar a córrer, entrenament en els darrers sis mesos, per què vols fer la maratón, a la vegada que signaves «Jo, ..., deslligo els organitzadors de qualsevol perjudici que m'ocasioni la meua participació en la I Marathon Catalunya 78».

S'informava, així mateix, de la temperatura mitjana en els darrers deu anys, de la humitat i de la direcció del vent, que el dia de la cursa podia ser de N/NE i de 30 km/h.

Si bé Dave Patterson, pels seus temps en la maratón, ràpidament va confirmar el seu rol de favorit, no podem oblidar els millors de casa nostra. En el desaparegut esportiu 4-2-4, Fernando Francisco deia, textualment, «*En Palafrugell no puedo cascarme*», argumentant que tenia un calendari molt ple de competicions, com el Campionat d'Espanya (Laredo), a on buscava una marca que li valgués la selecció per al Cinco Naciones. Tot i això, i la seva pesada feina de repartir bombones de gas butà per la seva Santa Coloma de Gramenet, Francisco va ser sotscampió de Catalunya a Palafrugell.

Per contra, el seu amic i company d'entrenaments Domingo Catalán, *baturro* de pura raça, manifestava «*Saldré a por todo*». Les seves raons es basaven en els durs entrenaments fets amb Francisco, i

dubtava que l'americà que venia guanyés. Catalán (FCB) fora cinquè a la meta i quart en el campionat català.

Fent un cop d'ull a la classificació hi trobem, entre d'altres, l'aragonès, llavors de 67 anys d'edat, Santiago Martín (3.54.46) i Paco Seva, d'Igualada, que amb el seu germà Josep eren molt famosos per la seva similitud, que donava per a molt en una cursa, fos a peu o en bicicleta. El mateix Ramon Oliu, amb 54 anys, finalitzaria amb 3.23.42 i uns joves Fernández Iruela (21 anys) i Rafa Nogueras passarien quasi desapercebuts. Temporades més tard serien dels millors maratonians catalans.

El president de la Federació Catalana d'Atletisme, Pedro Garriga Nogués, va presidir el lliurament de premis. Ho va fer amb Ramon Oliu, president de la Comissió Marathon Catalunya. El banquer i el químic es van entendre. Més tard les coses es complicarien.

La maratón del 1978 va seguir-la la del 79, amb el mateix recorregut, i aquesta, la de 1980, en aquell cas, a Barcelona. Començava una altra època, i no de roses, precisament.